

Pripombe k »osnutku« Statuta Univerze v Ljubljani z dne 26. 11. 2014

Rektorju Univerze v Ljubljani, prof. dr. Ivanu Svetliku

Statutarni komisiji Senata Univerze v Ljubljani

Spoštovani,

podpisniki ugotavljamo, da je »osnutek« novega Statuta Univerze v Ljubljani, ki ga je rektorat poslal v »javno obravnavo« 26. 11. 2014, problematičen s postopkovno-formalnega vidika in z več vsebinskih vidikov.

Razprava na Senatu UL 23. 12. 2014 je pokazala, da je rektorat predlagano besedilo novega Statuta razglasil za osnutek in ga poslal v javno razpravo mimo Statutarne komisije in Senata, s čimer je kršil 285., 286. in 288. člen veljavnega Statuta UL, ki urejajo postopke sprejemanja sprememb Statuta. To pomeni, da imamo opravka z neuradnim besedilom, ki nima statusa osnutka, in da poteka zbiranje mnenj, ki nima statusa javne razprave. Poleg tega predlagatelj »osnutku« ni priložil obrazložitve predlaganih sprememb, na osnovi katere naj bi Statutarna komisija besedilo oblikovala. Že argumentacija, zakaj sploh potrebujemo nov Statut, izražena na omenjeni seji Senata, je bila izredno šibka in neprepričljiva. Sklicevala se je na »prilagoditev bolonjski reformi«, pri čemer pogled na besedilo »osnutka« pokaže, da predlagane spremembe z njo niso zares povezane.

Navedeni postopkovni prekršek ima še toliko večjo težo zato, ker tudi besedilo neuradnega »osnutka« vsebuje jasne težnje po koncentraciji odločanja v rokah menedžerskih organov in po zmanjševanju pristojnosti Senata UL. To pomeni, da nelegalni postopek sprožitve »javne obravnave« ni lapsus, temveč je anticipacija novih razmerij moči in pristojnosti, ki naj bi jih uveljavil novi Statut. Proti obojemu protestiramo.

Ugotavljamo, da »osnutek« novega Statuta UL prinaša vrsto problematičnih vsebinskih smernic, hkrati pa ne vsebuje nekaterih sprememb, ki bi jih univerza nujno potrebovala. Glavne problematike, ki jih osnutek prinaša oz. jih ne rešuje, so naslednje:

- Večanje upravljalских pooblastil rektorja in Upravnega odbora ter sočasno zmanjševanje strokovnih pooblastil Senata. Tako Senat izgublja pristojnost dajanja soglasja k Merilom za vrednotenje dela visokošolskih učiteljev in visokošolskih sodelavcev, s čimer Merila v večji meri postanejo instrument za finančno upravljanje in manj instrument za zagotavljanje strokovnega minimuma kakovosti. Poleg tega UO dobiva pristojnost dajanja soglasja k uvedbi novih programov in k razpisu za vpis na študijske programe ter proste roke pri opredeljevanju tega, za kaj se zaračunava šolnine in prispevke za študij.
- Neomejeno število mandatov oz. neomejitev največje skupne dovoljene dobe zasedanja rektorske in dekanske funkcije.
- Kljub pohvale vredni širitvi volilne pravice na nepedagoške delavce ugotavljamo, da gre še vedno le za delno odpravo njihove diskriminacije pri upravljanju avtonomne univerzitetne skupnosti, saj jim ni priznana neposredna volilna pravica. Poleg tega je demokratizacija omejena v tem, da predvideva le splošne volitve rektorja, ne pa tudi dekana. Institut razrešitve

dekana je urejen tako, da dopušča diskrecijo rektorja nasproti volji akademske skupnosti na članici.

- Nadaljevanje sedanje diskriminacije nekaterih skupin delavcev pri sodelovanju v upravljanju, saj sta v več določilih aktivna in pasivna volilna pravica pogojeni z delovnim razmerjem. Tako so delavci z učiteljskim nazivom, ki so zaposleni na neučiteljskem delovnem mestu, prikrajšani za pravico kandidiranja za določene funkcije. Prekarni delavci so prikrajšani za sodelovanje na volitvah rektorja in za članstvo v Akademskem zboru, četudi trajno in v večjem obsegu sodelujejo pri izvajanju temeljne dejavnosti visokošolskega zavoda, a imajo namesto delovnih razmerja sklenjeno civilno pogodbo o delu.
- Nastavek za krčenje ločeno izvajanega izrednega študija, časovno prilagojenega tistim, ki želijo študirati ob delu, in za širitev plačljivega študija na račun brezplačnih vpisnih mest. Nastavek za širitev plačljivega dela rednega študija, saj se določitve plačljivih elementov v celoti prepušča UO. Poleg širitve šolnin in prispevkov za študij »osnutek« spodbuja mednarodno komercializacijo študija na račun akademske rabe in razvoja slovenščine. Omogoča tudi nejasno reguliran študij na daljavo dvomljive kakovosti.
- Dvig praga števila vpisanih študentov pri predmetu, pod katerim se lahko predmet izvaja le v obliki konzultacij. V sedanjih zaostrenih finančnih razmerah ta določba lahko učinkuje tako, da ogrozi obstoj nekaterih posebnih disciplin oz. njihovih študijskih programov, da zmanjšuje obseg izbirlivosti in da spodbuja reorganizacijo drugostopenjskih študijskih programov v smeri bolj množičnega študija brez možnosti za zahtevnejše raziskovalne usmeritve.
- Krčenje števila možnih opravljanj izpitov in števila možnih brezplačnih opravljanj izpitov bo povečalo materialno ogroženost študentov in obenem bo lahko povzročilo tudi padec izpitnih kriterijev.
- Izrazito in zakonsko vprašljivo krčenje možnosti za varstvo pravic študentov v odločitvah organov glede njihovega vpisa in statusa.
- Omejitev (v primerjavi z veljavno ureditvijo) posebne skrbi za ranljive skupine med študenti in med zaposlenimi.
- Omejevanje političnega delovanja študentov in zaposlenih v univerzitetnih prostorih. Splošna prepoved »politične propagande« vodi v omejevanje študentske organiziranosti ter kritične razprave in delovanja v zvezi z univerzitetnimi, pa tudi drugimi vprašanji. Omejevanje svobode govora in združevanja je tudi v nesorazmerju z močnim formalnim vplivom zunanjih predstavnikov, zlasti države (tj. strankarske politike) v UO in s povečevanjem njegovih pristojnosti.
- Statutarna uveljavitev možnosti samovoljnih odločitev organov v habilitacijskih postopkih, izključitev Senata UL iz teh postopkov razen pri volitvah rednih profesorjev in znanstvenih svetnikov ter širitev pooblastil univerzitetne habilitacijske komisije na drugo ponovno izvolitev v isti naziv. Ker habilitacijsko komisijo sestavljajo naključni posamezniki z različnih članic in ne vključuje niti širših znanstvenih disciplin, je njena presoja težko vsebinska, lahko pa je arbitrarna oz. interesno ali politično pogojena. Ob tem »osnutek« neprimerno omejuje možnosti pritožbe s strani prosilca za izvolitev v naziv in možnosti nadzora in revizije s strani Senata. Poleg tega črta sedaj veljavno določilo, ki varuje delovno pravni položaj delavcev, ki se niso uspešno habilitirali.

- »Osnutek« ne navaja možnih nazivov visokošolskih sodelavcev, izpušča navedbo lektorjev med visokošolskimi učitelji in ne opredeljuje habilitacijskih obdobj.

Če povzamemo: »osnutek« novega Statuta krepi korporativno upravljanje in omejuje avtonomni strokovni nadzor nad njim, ohranja in celo krepi administrativno samovoljo nad zaposlenimi in študenti, pomembno krči pravice študentov, ohranja omejeno demokracijo in diskriminacijo nekaterih skupin delavcev pri sodelovanju pri upravljanju ter spodbuja nadaljnjo komercializacijo študija, ki bo številnim onemogočila dostop do izobrazbe in dolgoročno povečala družbene neenakosti. Temeljna intenca »osnutka« ni ureditev nekaterih anomalij v delovanju in organiziranosti univerze, temveč vzpostavitev pravne podlage za ostrejšo hierarhično izvajanje varčevalnih ukrepov. Zaradi tega ga zavračamo. Predlagatelju predlagamo, naj najprej organizira temeljito javno razpravo znotraj akademske skupnosti o primernih temeljnih izhodiščih novega Statuta. Nato naj pripravi ustrezen osnutek besedila ob upoštevanju pripomb in popravkov, ki jih v nadaljevanju predlagamo v zvezi s posameznimi členi.

Podpisniki tudi ugotavljamo, da osnutek »Navodil za uravnavanje programske strukture UL«, ki ga je rektorat predložil Senatu UL na seji 27. 1. 2015, izraža resnične namere predlaganih sprememb Statuta UL. Cilj obeh dokumentov skupaj je vzpostavitev pravne podlage za centralizacijo kriznega upravljanja UL in za vsiljevanje ostrih varčevalnih ukrepov, ki bodo po arbitrarni presoji rektorja in UO UL povzročili množično ukinjanje študijskih programov, odpuščanje zaposlenih in širjenje plačljivega študija. Zato že s tem dopisom pozivamo rektorja, naj umakne osnutek »Navodil za uravnavanje programske strukture UL«.

Podrobnejši pregled pripomb k posameznim členom »osnutka« Statuta

6. člen

Predlagamo, da se avtonomijo univerze opredeli tudi navznoter, to je, da se univerzo definira kot skupnost delavcev in študentov, ki imajo pravico do sodelovanja pri upravljanju univerze. Menimo, da je takšno razumevanje univerze logična pravna podlaga za že obstoječe mehanizme samouprave in tudi za njihovo razširitev oz. dosledno uveljavitev. V nasprotnem primeru se zdi, da so nosilci avtonomije le organi univerze in članic in da lahko v imenu tako razumljene avtonomije arbitrarno nalagajo različne restriktivne ukrepe zaposlenim in študentom.

7. člen

»Na univerzi ni dopustno delovanje političnih strank in verskih skupnosti ali izvajanje politične propagande.«

Ta člen na univerzi po novem prepoveduje politično propagando. Vodstva članic in univerze bodo lahko, sklicujoč se na ta člen, poljubno preganjala oglaševanje za študentske volitve, akademska zborovanja, javne proteste, tudi če bodo zadevali visoko šolstvo. Lahko bodo sankcionirali tudi učitelje zaradi izrekanja političnih analiz ali stališč. Člen torej močno posega v svobodo izražanja in v svobodo organiziranja, ki sta zagotovljeni z 39. in 42. členom Ustave RS.

Prepoved delovanja političnih strank je že zapisana v obstoječi statut. Ker pod delovanje političnih strank spada tudi politična propaganda, politična propaganda političnih strank že sedaj ni dovoljena. Jasno je torej, da sprememba člena ni naperjena proti političnim strankam, temveč proti vsem ostalim. Ker je politična propaganda praktično vsako delovanje in izrekanje stališč oseb, ki se ukvarjajo s politiko, torej z vprašanji skupnosti, bi dosledno upoštevanje omenjenega člena pomenilo tudi prepoved delovanja rektorjev, dekanov, ministrstva. Ker predlagani člen gotovo ni naperjen proti tem vladajočim organom, je verjetno naperjen proti študentskim in sindikalnim organizacijam ter neformalnim združenjem in posameznikom, ki bi lahko nasprotovali določenim politikam, med drugim tudi tistim, ki se v zadnjem času vršijo v visokem šolstvu. Onemogočil bi tudi agitacijo za študentske volitve, referendum in razne javne proteste. Sklicujoč se na ta člen bi lahko preganjali sindikalne aktivnosti, ki bi presegale ozka vprašanja interesov zaposlenih. Lahko bi celo sankcionirali učitelje zaradi izrekanja političnih analiz ali stališč.

Politično in kritično udejstvovanje študentov, učiteljev in ostalih akademskih delavcev je sestavni del tradicije univerze. Prepoved politične propagande na univerzi razumemo kot represiven ukrep, ki nesprijemljivo posega v akademsko svobodo, zato zahtevamo njen umik.

Poleg tega predlagamo, da se 7. člen, ki varuje avtonomijo UL pred posegi političnih strank in omrežij, dopolni z naslednjim odstavkom: »Osebe, ki so v zadnjih osmih letih opravljale funkcijo predsednika vlade, ministra ali državnega sekretarja v vladi RS, ne morejo biti izvoljene na položaj rektorja UL, člana Upravnega odbora UL ali dekana članice UL.«

19. člen

»Univerza preko rektorata izvaja skupne naloge za vse članice, zlasti: (...)

- vzpostavi in koordinira kreditni sistem«

Treba je opredeliti, kaj je ta kreditni sistem. Gre za sistem ECTS kreditnih točk ali morda za sistem nekih finančnih kreditov?

19. člen

»Organizacijske enote članice so praviloma oddelki/sluzbe, katedre, inštituti, klinike, centri in knjižnice.«

Predlagani člen je neprimeren, ker v isto kategorijo uvršča oddelke in katedre članic, ki so (pretežno) strokovne organizacijske enote, in sluzbe, ki so (praviloma) administrativne enote članic.

25. člen

»Druga članica univerze je knjižnica Univerze v Ljubljani.

Druga članica ni samostojni pravni subjekt, dejavnosti izvaja v imenu in za račun univerze, predstojnika imenuje rektor, ki mu dodeli tudi pooblastila in naloge. Pravila o organizaciji in delovanju ter o sodelovanju pri upravljanju sprejme senat univerze.«

Statut naj točneje določi naloge take knjižnice in razmejitve njenih pristojnosti od pristojnosti knjižnic članic. Nekatere naloge je verjetno smiselno centralizirati, tistih, ki so vsebinsko vezane na posamezna disciplinska področja, ki jih gojijo posamezne članice, pa ne.

30. člen

»Rektor vodi, zastopa in predstavlja univerzo, s tem da zlasti: (...)

9. sprejema merila za vrednotenje dela visokošolskih učiteljev in visokošolskih sodelavcev in odloča o delovnih razmerjih,«

Predlagana 9. točka 30. člena skupaj s 43. členom nesprejemljivo spreminja razmerje med rektorjem in senatom v korist rektorja. Veljavni Statut UL določa, da rektor »s soglasjem senata sprejema merila o kakovosti univerze, študijskih programov, raziskovalnega in razvojnega, umetniškega ter strokovnega dela,« (36. člen) senat pa »daje soglasje k merilom za ocenjevanje kakovosti in sprejema usmeritve za izboljšanje znanstvenoraziskovalnega, umetniškega in pedagoškega dela članice« (47. člen). Obrazložitev 63. člena ZViS¹ pravi, da je namen pedagoškega normativa varovanje kakovosti pedagoškega procesa in ne njeno prilagajanje aktualnim finančnim razmeram. To pomeni, da je sprejemanje Meril za vrednotenje dela visokošolskih učiteljev in visokošolskih sodelavcev strokovno vprašanje. Zaradi tega mora biti v postopek sprejema univerzitetnih Meril vključen Senat UL kot »najvišji strokovni organ univerze« (40. člen), na članici pa Senat članice (Prim. 68. člen: »Senat članice je najvišji strokovni organ članice.«) Uvodni stavek 30. člena (»rektor vodi«) opredeljuje rektorja kot poslovodni organ. Zaradi rektorjeve funkcijske zavezanosti je treba njegovo pristojnost organa, ki sprejme Merila, uravnotežiti s pristojnostjo senata kot varuha strokovnosti, da k temu poda soglasje. Končna odločitev o potrditvi ali zavrnitvi vseh strokovnih zadev mora biti prepuščena senatu kot kolektivnemu vodstvenemu organu univerze. Rektor bi moral v skladu z evropsko akademsko tradicijo biti v razmerju do senata zgolj prvi med enakimi in ne menedžer z izjemnimi pooblastili. Osnutek Statuta UL je treba popraviti tako, da bo Senat UL podajal soglasje k Merilom UL, senat članice pa soglasje k Merilom članice.

32. člen

»Rektorja izvolijo za dobo štirih let visokošolski učitelji, znanstveni delavci in visokošolski sodelavci, zaposleni na univerzi, in tisti zaposleni, ki izpolnjujejo pogoje za izvolitev v senat univerze ter študentje in strokovni delavci preko elektorjev. (...)

Strokovnim delavcem pripada ena petina glasov od skupnega števila glasov visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev.«

Pozdravljamo to, da strokovni delavci dobivajo volilno pravico. Toda v nasprotju s predlagano ureditvijo se zavzemamo za enako in neposredno volilno pravico vseh zaposlenih (in poleg tega za elektorsko volilno pravico študentov). Rektor vodi celotno univerzo, sprejema akte, ki vplivajo na ureditev delovnih razmerij vseh zaposlenih in sklepa pogodbe o zaposlitvi za vse skupine zaposlenih, zato je prav, da rektorja izberejo vsi zaposleni in da Statut med njimi ne uvaja neenakopravnosti. Ker se tudi v primeru imenovanja dekana zavzemamo za tajne volitve in volilno pravico vseh zaposlenih in ker v ožjem delovnem okolju posameznih članic obstaja tveganje pritiskov na strokovne delavce, katere kandidate za elektorje naj izvolijo, menimo, da je pri volitvah dekana in rektorja primernejša splošna in neposredna volilna pravica. Zato

¹ Poročevalec Skupščine Republike Slovenije, letnik XVIII, št. 27 z dne 8. 12. 1992.

predlagamo, naj se besedilo 32. člena poenostavi tako, da se glasi: »Rektorja izvolijo za dobo štirih let vsi zaposleni na univerzi na tajnih in neposrednih volitvah.«

»Rektor je lahko ponovno izvoljen.«

Predlagana določba je pomanjkljiva, saj ne omejuje števila mandatov in omogoča izvolitev posamezne osebe *ad infinitum*. Zavzemamo se za omejitev na največ dva mandata, sicer obstaja tveganje dolgotrajne koncentracije moči v rokah ene osebe.

40. člen

»Za člane senata so lahko izvoljeni zaposleni na delovnem mestu visokošolskega učitelja ali/in na delovnem mestu znanstvenega delavca z nazivom najmanj izredni profesor ali višji znanstveni sodelavec, in študentje.«

Ne vidimo prepričljivih argumentov za diskriminacijo docentov pri upravljanju univerze oz. pri članstvu v senatu. Senat je najvišji strokovni organ in potrebno kvalifikacijo za članstvo v njem daje naziv, ne pa določeno delovno mesto. Zavzemamo se za to, da je pogoj zaposlenih za izvolitev zaposlenih v senat učiteljski ali znanstveni naziv.

43. člen

Pri opredeljevanju nalog senata so izpuščene vse pristojnosti v zvezi z izvolitvami v naziv in pritožbenimi postopki v zvezi z izvolitvami, razen za volitve v naziv redni profesor oz. znanstveni svetnik (prim. dosednji 47. člen). Tako vodenje postopka izvolitve, odločitev o izvolitvi, kot tudi pritožbeni postopki in dokončna odločitev so po novem v izključni pristojnosti habilitacijske komisije (49., 170., 178., 180. in 183. člen). Vprašljiva je že sedanja ureditev, ko o dosežkih v vseh disciplinah presoja in odloča komisija, v kateri ni niti predstavnikov vseh fakultet, vendar delen korektiv predstavlja Senat UL. S predlagano ureditvijo pa se bistveno zmanjšujejo pristojnosti senata kot najvišjega strokovnega organa univerze, kar je bil doslej in kar mu vsaj formalno še vedno priznava tudi ta osnutek Statuta. Pristojnosti senata morajo ostati najmanj takšne in tako formulirane, kot so v veljavnem Statutu.

46. člen

»O seji se piše zapisnik, ki ga podpišeta rektor in glavni tajnik univerze.«

Zaradi zagotavljanja transparentnosti dela univerze kot javne institucije naj se ta člen dopolni z določilom, da morajo biti sklici sej Senata z dnevnim redom in gradivi, ki vsebujejo akte in dokumente s splošno veljavo, ter zapisniki sej javno objavljeni, razen v točkah, ki jih določa ta Statut.

47. člen

Kateri so argumenti za drastično zmanjšanje števila stalnih delovnih teles senata?

Člen ne določa obstoja komisije za socialno ekonomska vprašanja študentov ter komisije za študente s posebnimi potrebami. Ukinitve teh komisij je popolnoma nedopustna, saj najbolj ranljiv del družbe postavlja v še bolj zapostavljen položaj, namesto da bi se trudili za izboljšanje njegovega položaja. V novi sestavi ni nobene komisije, za katero bi bilo jasno vidno, da njene pristojnosti pokrivajo področji socialnih vprašanj in študentov s posebnimi potrebami.

Prenašanje takšnih pristojnosti na eno izmed komisij, ki v predlogu novega statuta še vedno obstajajo, bi lahko preobremenilo delo takšne komisije, ki bi se ob drugih dejavnostih težje aktivno posvečala tudi tema področjema. Predlagamo, da komisiji za socialno ekonomska vprašanja študentov in komisiji za študente s posebnimi potrebami ostaneta samostojni komisiji znotraj senata.

Prav tako 47. člen ne predvideva več obstoja Komisije za razvoj knjižničnega sistema, zato pa 21. člen predpostavlja obstoj enotnega »knjižničnega sistema univerze«, kot da bi ta že nesporno obstajal in bil trajno funkcionalen. V tem kontekstu se zdi, da 3. odstavek 25. člena podeljuje pristojnost razvoja in koordinacije »knjižničnega sistema univerze« oz. »Knjižnice UL« kar samemu rektorju brez sodelovanja Senata UL in njegovega pristojnega delovnega telesa.

49. člen

»Habilitacijska komisija predlaga senatu univerze izvolitev v naziv rednega profesorja ali znanstvenega svetnika ter v imenu senata odloča o izdaji soglasja senata univerze pred prvo izvolitvijo v naziv ali izvolitvijo v višji naziv. Habilitacijska komisija odloča o pravnih sredstvih v postopkih izvolitve v naziv skladno s tem statutom.«

Predlagani člen skupaj s členi 178 in 180 do 183 jemlje Senatu UL pristojnost pritožbenega organa v habilitacijskih postopkih. Poleg tega skupaj s členi 178 in 180 do 183 na neustrezen način ureja pravno varstvo pritožnikov v habilitacijskih postopkih, saj o pritožbi odloča organ, ki je pooblaščen za dajanje soglasja v prvi fazi postopka izvolitve v naziv. Predlagamo, da naj pritožbeni organ ostane Senat UL in da ta ne more pooblastiti habilitacijske komisije UL za odločanje o pritožbah zoper odločitve v postopkih za izvolitev v naziv.

50. člen

»Člane habilitacijske komisije izvoli senat univerze za dobo štirih let.«

Glede na izjemno velike pristojnosti HK UL je podaljšanje mandata z dveh na štiri leta nesorazmeren in tvegan ukrep.

52. člen

»Upravni odbor ima komisijo za kadrovske zadeve, komisijo za prostorski razvoj in za razporejanje sredstev.«

Za koliko komisij gre, za dve ali tri?

56. člen

»Upravni odbor:

1. sprejme statut univerze v enakem besedilu kot senat univerze«

in 43. člen

»Senat univerze: (...)

3. sprejme statut univerze v enakem besedilu kot upravni odbor,«

Obstoj dveh enakovrednih organov z »zakonodajno« funkcijo je nenavaden. Menimo, da bi bila primernejša ureditev, po kateri je Senat UL vrhovni »zakonodajni« organ, ki sprejema Statut UL,

UO pa ima vlogo kontrolnega organa, ki daje soglasje k tej odločitvi. UO je namreč »organ upravljanja, ki odloča zlasti o zadevah gospodarske narave« (52. člen).

56. člen

»Upravni odbor: (...)

8. daje soglasje k uvedbi novih študijskih programov in k razpisu za vpis«

Nobene osnove ni za to, da se med naloge upravnega odbora doda pristojnost, da daje soglasje ne le k uvedbi novih študijskih programov, temveč tudi k razpisu za vpis na študijske programe. To postavlja razvoj strok in univerze kot take v neposredno odvisnost od volje financerja ter nedopustno krepi centralizacijo upravljanja univerze in pretirano omejuje avtonomijo članic.

»12. na predlog članic sprejme sklepe o šolninah ter prispevkih za študij«

Nesprejemljivo je, da nikjer ni določeno, za kaj se lahko zaračuna prispevek za študij. Ali se ga npr. lahko zaračuna za »nadstandardni del« izvajanja študijskega programa, kamor lahko spada marsikaj? Prav tako je iz osnutka Statuta izginil dosednji 267. člen, ki je določal, za kaj se lahko zaračuna šolnina. Dejansko je iz osnutka črtano dosedanje poglavje »XV. Financiranje univerze«, ki je podrobneje določalo parametre tovrstnih odločitev. Te so zdaj v celoti prepuščene Upravnemu odboru. Temu odločno nasprotujemo.

58. člen

»Upravni odbor deluje na sejah, ki jih sklicuje predsednik upravnega odbora. Seja upravnega odbora je sklepčna, če je navzoča večina članov. Sklep je sprejet, če zanj glasuje večina navzočih članov. Za sprejem statuta in drugih splošnih aktov je potrebna večina glasov vseh članov.«

Zaradi zagotavljanja transparentnosti dela univerze kot javne institucije naj se ta člen dopolni z določilom, da morajo biti sklici sej UO z dnevnim redom in gradivi, ki vsebujejo akte in dokumente s splošno veljavo, ter zapisniki sej javno objavljeni, razen v točkah, ki jih določa ta Statut.

64. člen

»Dekana imenuje rektor na predlog senata članice izmed njenih visokošolskih učiteljev, ki izpolnjujejo pogoje za izvolitev v senat univerze.«

Nasprotujemo diskriminaciji docentov, ki so tudi univerzitetni učitelji, pri funkcijah vodenja in upravljanja fakultete.

»Dekan je lahko ponovno imenovan.«

Kot pri rektorju je treba tudi pri dekanu omejiti število mandatov in mandatno dobo oz. maksimalno skupno dolžino vseh možnih mandatov. Npr. če mandat dekana traja 4 leta, je lahko le enkrat ponovno izvoljen, če pa mandat traja 2 leti, je lahko dvakrat ponovno izvoljen.

»Rektor lahko razreši dekana pred iztekom njegovega mandata na temelju obrazloženega sklepa senata članice, ki je bil sprejet z dvotretjinsko večino vseh članov senata članice.«

Treba je črtati besedo »lahko«, ki daje proste roke rektorju. Če rektor noče razrešiti dekana, proti jasno izraženi volji fakultetne skupnosti, se konflikt na članici s tem poglobi in podaljša, namesto da bi se končal.

65. člen

»7. odloča o priznanju v tujini pridobljene izobrazbe za nadaljevanja izobraževanja na drugi ali tretji stopnji ali v višji letnik prve stopnje«

To določilo je, tako kot 15. točka 30. člena, zapisano tako, kot bi dekan sam odločal o primernosti predhodne izobrazbe, kar je tudi v nasprotju z 90. členom.

66. člen

»Članica ima lahko največ štiri prodekane.«

Nobene potrebe ni, da Statut UL omejuje število prodekanov na članicah. Članice naj same določijo, koliko prodekanov potrebujejo glede na obseg svojih študijskih programov, število študentov in zaposlenih. Edino smiselno statutarno določilo je, da mora članica imeti najmanj enega prodekana, saj sicer v odsotnosti dekana delo na fakulteti ne bi moglo nemoteno teči.

68. člen

»V senat članice so lahko izvoljeni zaposleni na delovnem mestu visokošolskega učitelja ali/in na delovnem mestu znanstvenega delavca, in študentje.«

Vezava pogoja za izvolitev v senat članice na zaposlitev na delovnem mestu visokošolskega učitelja diskriminira številne osebe z nazivom visokošolskega učitelja, ki so zaposlene na delovnem mestu visokošolskega sodelavca, zato temu določilu nasprotujemo. Senat je najvišji strokovni organ članice in potrebno kvalifikacijo za članstvo v njem daje naziv, ne pa določeno delovno mesto. Poleg tega ocenjujemo, da bi senat drugače obravnaval položaj delavcev, ki so zaposleni na delovnih mestih, nižjih od svojega naziva, če bi bili v njem navzoči tudi takšni delavci. Predlagamo, da naj bo pogoj za izvolitev zaposlenih v senat članice učiteljski ali znanstveni naziv.

69. člen

»Senat članice: (...)

6. voli v naziv visokošolski učitelj, znanstveni delavec in visokošolski sodelavec, razen v naziv redni profesor in znanstveni svetnik«

Pri tej določitvi pristojnosti senata članice gre za sprenevedanje, saj senat članice ne more nikogar izvoliti v nikakršen naziv brez pristanka habilitacijske komisije UL, razen pri zgolj prvi ponovni izvolitvi. V bistvu gre za to, da senat članice potrdi učitelja (prim. 49. člen). Ta pristojnost naj se črta ali pa naj se senatu članice dejansko podeli to pristojnost in naj bo senat univerze drugostopenjski pritožbeni organ. V vsakem primeru ima habilitacijska komisija UL v predlaganem Statutu prevelike pristojnosti, kar utemeljujemo kasneje.

»Način dela senata določi članica s pravili.«

Zaradi zagotavljanja transparentnosti dela univerze kot javne institucije naj se zadnji odstavek dopolni z določilom, da morajo biti sklici sej Senata z dnevnim redom in gradivi, ki vsebujejo akte in dokumente s splošno veljavo, ter zapisniki sej javno objavljeni, razen v točkah, ki jih določa ta Statut.

71. člen

»Akademski zbor članice sestavljajo vsi zaposleni na delovnih mestih visokošolski učitelji, znanstveni delavci in visokošolski sodelavci.

Pri delu akademskega zbora sodelujejo tudi predstavniki študentov in predstavniki drugih delavcev, tako da predstavlja njihovo število – in s tem pravico glasovanja oziroma odločanja v obeh primerih - ena petina vseh članov akademskega zbora.«

Tako kot v primeru volitev rektorja in dekana se tudi pri sestavi AZ zavzemamo za enakopravno vključitev vseh delavcev, tudi strokovnih. Taka ureditev ustreza nalogam in pristojnostim AZ. Ustrezno je treba popraviti tudi 72. člen.

Poleg tega je treba jasno določiti, da imajo študentje eno petino mest, saj iz predlagane dikcije ni jasno, ali naj bi imeli študentje in drugi delavci vsak po eno petino mest ali naj bi imeli eno petino skupaj.

Glede na to, da tudi na UL narašča število prekarno zaposlenih, se zavzemamo za to, da članstvo AZ kot organu z najširšim zastopstvom, ni omejeno z delovnim razmerjem, temveč vključuje tudi tiste, ki dlje časa in v večjem obsegu izvajajo plačano delo za članico.

Predlagamo, da se prvi odstavek 71. člena dopolni tako, da so člani AZ tudi »pedagoški in znanstveni pogodbeni delavci na članici, katerih obseg dela ustreza ekvivalentu vsaj polovice neposredne pedagoške obveznosti visokošolskega učitelja ali sodelavca ali vsaj polovice FTE znanstvenega delavca.«

Po analogiji z vključitvijo navedenih kategorij prekarno zaposlenih v AZ bi lahko pravila članice določila, da se jih vključi tudi v svete oddelkov in organe kateder.

Ob tem opozarjamo, da ima opravljanje stalnega dela po nalogu in pod nadzorom delodajalca elemente delovnega razmerja, zaradi česar bi morali številne dolgotrajno prekarne delavce na univerzi zaposliti po ZDR. To je stvar postopkov urejanja delovnopravnega položaja delavcev. Na tem mestu, v zvezi s tem in ostalimi členi, ki urejajo članstvo delavcev v organih in njihovo sodelovanje delavcev pri upravljanju, pa izražamo nasprotovanje temu, da UL delavce, ki jih postavlja v slabši delovnopravni položaj, poleg tega omejuje še pravice sodelovanja v organih in na volitvah v organe.

72. člen

»Akademski zbor voli člane senata članice in predlaga senatu kandidate za dekana.«

Zavzemamo se za volitve dekana na splošnih volitvah, na katerih naj imajo enako in neposredno volilno pravico vsi delavci, tudi strokovni, študentje pa v primernem deležu elektorsko volilno pravico, tako kot v primeru volitev rektorja. Dekan vpliva na delovno pravni položaj in pogoje dela vseh zaposlenih, zato je prav, da ga izvolijo vsi zaposleni brez diskriminacije. Šele v lokalnem okolju imata uveljavitev splošne volilne pravice in njena razširitev na strokovne delavce resen učinek v smislu demokratičnega vpliva na opravljanje vodstvene funkcije.

Zato ob upoštevanju veljavnega Zakona o visokem šolstvu predlagamo popravek 2. odstavka 72. člena, tako da se bo ta glasil: »Akademski zbor voli člane senata članice. Akademski zbor predlaga senatu kandidata za dekana na podlagi izida splošnih in tajnih volitev, na katerih imajo enako in neposredno volilno pravico vsi zaposleni na članici in vsi drugi pedagoški in znanstveni pogodbeni delavci na članici, katerih obseg dela ustreza ekvivalentu vsaj polovice neposredne

pedagoške obveznosti visokošolskega učitelja ali sodelavca ali vsaj polovice FTE znanstvenega delavca.«

73. člen

»Članica ima upravni odbor, če izvaja dejavnosti iz 10. člena. Število in volitve članov upravnega odbora, njegovo vodenje ter način odločanja določi članica s pravili. Član upravnega odbora je tudi predstavnik študentov.«

Pogoj za ustanovitev UO članice, to je »izvajanje dejavnosti 10. člena«, je nepotreben, saj visokošolsko javno službo vsaka članica izvaja že po definiciji, sicer izgubi razlog za svoj obstoj. Predlagamo tudi, naj Statut UL zaveže članice, da med člane UO vključijo vse največje skupine zaposlenih, kot so npr. pedagoški delavci, raziskovalni delavci in strokovni delavci.

Poleg tega predlagamo, da naj se zaradi zagotavljanja transparentnosti dela univerze kot javne institucije ta odstavek dopolni z določilom, da morajo biti sklici sej UO z dnevnim redom in gradivi, ki vsebujejo akte in dokumente s splošno veljavo, ter zapisniki sej javno objavljeni, razen v točkah, ki jih določa ta Statut.

78. člen

»Mandat članov študentskega sveta traja dve leti. Član študentskega sveta je lahko ponovno izvoljen.«

Bolj smiselna je ohranitev enoletnega mandata članov študentskega sveta, saj lahko študentje po enem letu zamenjajo neprimerne svetnike, medtem ko lahko uspešne ponovno izvolijo.

79., 85., 86. in 91. člen:

Uporaba sintagme »vseživljenjsko učenje« ni ustrezna. Izkazuje nekritično povzemanje s strani politike vsiljenih konceptov, ki so nadomestili povsem korektno terminologijo, ki smo jo uporabljali v preteklosti.

Pojasnilo: Koncept vseživljenjskega izobraževanja in učenja vključuje začetno izobraževanje (izobraževanje otrok in mladine) in nadaljevalno izobraževanje (izobraževanje odraslih). Gre torej tako za formalno kot neformalno izobraževanje otrok in mladine ter priložnostno učenje in vključuje različne izobraževalne možnosti in oblike, ki se raztezajo po vsej dolžini in širini življenja. Neformalno izobraževanje je torej vrsta izobraževanja in ne oblika vseživljenjskega učenja. Oblike, naštet v 86. členu so torej 'oblike neformalnega izobraževanja odraslih' in ne 'neformalne oblike vseživljenjskega učenja', kot je napačno napisano v tem členu. V 91. členu je zapisano: ... »in v druge oblike vseživljenjskega učenja«. Pravilno bi bilo: ... »in v druge oblike neformalnega izobraževanja odraslih«.

80. člen

»Študijski programi za pridobitev izobrazbe so lahko tudi interdisciplinarni, dvopredmetni, dvodisciplinarni in skupni.«

Če Statut navaja več vrst študijskih programov, kar je prav, naj tudi opredeli razlike med njimi.

81. člen

»Študij se izvaja kot redni, izredni ali kot študij na daljavo.

V študijskem programu se lahko določi, da se študij izvaja kot izredni, kadar to dopuščajo kadrovske in prostorske možnosti članice.

Izredni študij mora biti po obsegu, vsebini in zahtevnosti enak rednemu.

(...)

Študij na daljavo je način študija, kjer se del ali celota organiziranega pedagoškega dela izvaja preko svetovnega spleta, če je tak način predviden v študijskem programu.«

Osnutek novega Statuta ne le po vsebini in zahtevnosti, ampak tudi po obsegu izenačuje izredni in redni študij. Ravno tako ne zahteva več, da se izredni študij izvaja »posebej organizirano«, to je ločeno od rednega, kot to določa 91. člen veljavnega Statuta. S tem očitno poskuša vsiliti model širitve šolnin oz. plačljivih vpisnih mest iz propadlega predloga novega Zakona o visokem šolstvu iz let 2013–2014 (ZViS1), in to celo brez omejitve deleža plačljivih vpisnih mest.

Izredni študij je bil zamišljen kot študij ob delu in bi moral to tudi ostati, zato ni smiselno, da se izvaja skupaj z rednim, ob urah, ko so tisti, katerim je izredni študij v prvi vrsti namenjen, v službah. Skupno izvajanje izrednega in rednega študija bi spodbudilo porast izrednega študija, ki sedaj na številnih študijskih programih upada, saj je tistih, ki imajo dovolj denarja za plačilo šolnine, vse manj, izvajanje izrednega študija, ki od članic zahteva dodatne kadrovske in prostorske zmogljivosti, pa s tem postaja nerentabilno. Posledica predlaganega 81. člena bi bila ta, da izredni študij ne bi bil več študij ob delu, temveč zgolj plačljiv študij. Izredni študij se spreminja v sredstvo zbiranja denarja podfinanciranih fakultet. Breme financiranja se tako prenaša z države na pleča posameznikov. Namesto, da bi odpravil že obstoječe anomalije izrednega študija (npr. na Fakulteti za šport), »osnutek« novega Statuta na široko odpira vrata komercializaciji študijskih vsebin in zmanjšuje dostopnost študija, še posebej za tiste iz socialno ogroženih gospodinjstev, katerih število v Sloveniji hitro narašča. Zato zavračamo širitev šolnin v kakršnikoli obliki!

Z izenačevanjem izrednega in rednega študija tudi razvrednotimo kriterije za vpis, saj lahko v isti predavalnici sedita tisti, ki si je prostor v predavalnici zagotovil z zadostno ravno znanja, in tisti, ki je za svoj vpis preprosto plačal. Vpisni kriteriji tako ne bi več zagotavljali ustrezne ravni kakovosti kandidatov, zato bi zagotovo padla tudi raven zahtevnosti in kakovosti študija.

Zahtevamo, da se členu nujno doda določilo, ki predpisuje ločeno izvajanje izrednega in rednega študija, s čimer določba predlaganega 3. odstavka po izenačitvi o dveh vrst študija v njunem obsegu, vsebini in zahtevnosti učinkuje kot zavarovanje kakovosti izrednega študija in ne kot možnost širitve plačljivih vpisnih mest na račun brezplačnih. Členu naj se doda obveznost sprejetja akta UL, ki bo določil minimalne standarde glede kadrovskih in prostorskih pogojev za izvajanje izrednega študija. Takšna merila bodo preprečevala, da bi interes po denarnih sredstvih prevladal nad kakovostjo izvedbe izrednega študija.

Opozarjamo tudi na to, da predlagani 2. odstavek 81. člena omogoča tudi, da se nek študijski program izvaja le izredno, torej plačljivo. To pomeni, da bodo nekateri študijski programi, na primer tisti, za katere država ne bo zagotovila sredstev, razpisani le izredno. Tisti, ki bodo želeli po takem programu študirati, bodo zanj morali plačati šolnino. Predlagamo popravek tega

odstavka tako, da se študij »lahko izvaja tudi kot izredni«, kar pomeni, da izvajanje zgolj izrednega študijskega programa ni dovoljeno.

Predlagani 81. člen omogoča tudi študij na daljavo. Ob tem se odpirajo utemeljeni pomisleki o kakovosti takšnega študija. Študiju na daljavo manjka neposreden stik z ljudmi, poleg tega malo pripomore k tvorjenju akademske skupnosti. Ocenjujemo, da bi bila širitev študija na daljavo poskus trženja naslovov z zelo malo pedagoškega vložka. Statut mora dovoliti izvedbo študija na daljavo le kot izjemo v posameznih upravičenih primerih in opredeliti možne izjeme. Študij na daljavo naj bo le dopolnilo klasičnim oblikam izvajanja študijskim programom, ne pa samostojni in v polnem obsegu izvedeni način njihove izvedbe.

88. člen

»Učni jezik na univerzi je slovenski.

V tujem jeziku se lahko izvajajo študijski programi skladno z zakonom in jezikovno strategijo univerze.«

Osnutek Statuta delegira vprašanje učnega jezika, nižjemu aktu, ki ga bo Senat sprejel le z navadno večino, medtem ko mora statut sprejeti z 2/3 večino. Enako velja za jezik, v katerem morajo biti napisana zaključna dela. V tem vidimo način, kako bi lahko preglasovali tiste, ki se zavzemajo za zavarovanje rabe in razvoja slovenskega jezika v visokošolskem poučevanju in znanosti pred širjenjem hegemonije angleškega jezika. Skrb za uveljavljanje akademske slovenščine ni v nasprotju z vpetostjo univerze v mednarodni prostor. Zato mora Statut vsebovati varovalke, ki preprečujejo, da bi bilo izvajanje posameznih programov ali njihovih delov v slovenščini žrtvovano mednarodni komercializaciji. Zahtevamo, da ostane člen o jeziku enak sedanjemu 110. členu.

96. –111. člen

Pri odločanju organov fakultete ali univerze o pravicah študentov gre za enostransko, oblastno odločanje o pravicah, ki posamezniku pripadajo v okviru javne storitve visokega šolstva, torej po javnem pravu. Zato za takšno odločanje velja 4. člen Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP), ki predpisuje smiselno uporabo pravil splošnega upravnega postopka v drugih javnopravnih zadevah. Pri tem je treba uporabiti tista pravila tega postopka, ki so primerna glede na naravo postopka in odločitve, predvsem pa je posamezniku potrebno zagotoviti možnost učinkovitega uveljavljanja svojih pravic. Ta kriterij upoštevata tudi veljavna Statut in Poslovnik o delu komisije senata UL za pritožbe študentov. Slednji v 8. členu izrecno napotuje na smiselno uporabo ZUP. Osnutek novega statuta UL z novo ureditvijo postopka uveljavljanja pravic študentov pa nedopustno odstopa od smiselne uporabe ZUP in v želji po čim bolj enostavnem in učinkovitem postopku bistveno poslabša položaj študenta v postopku.

96. člen

»Zoper odločitve pristojnih delovnih teles iz prejšnjega odstavka so dovoljena pravna sredstva, ki so določena s tem statutom.«

Začetek tega poglavja je nomotehnično zgrešen. Na začetku bi moralo biti opredeljeno, za katere upravne ali druge postopke organov ali služb v zvezi s pravicami študentov sploh gre. 96. člen napotuje na predhodni »odstavek« (tu je verjetno mišljeno poglavje), a ta je zelo ohlapen. Poleg tega ima predhodno poglavje dva člena. 94. člen ureja pravice študentov do študija. Študent lahko te pravice izgubi ali je deležen omejitev, če pri študiju ni uspešen. 95. člen pa ureja pravico študentov, da po svojih predstavnikih sodelujejo pri delu organov univerze in članic. Uveljavljanja teh pravic se ne sme opredeliti kot dolžnost, kot se ponesrečeno glasi predlog 95. člena (»Študenti imajo ... dolžnost sodelovati pri delu organov in delovnih teles univerze in članic, dajati pobude, mnenja in sprejemati odločitve...«), saj se sicer v povezavi s 96. členom zdi, da jih lahko doletijo sankcije, npr. izguba funkcije, če pri njenem opravljanju ne »dajejo pobud, mnenj« itd.

98. člen

»V postopkih uveljavljanja pravic ali obveznosti študentov poteka komunikacija s študentom in drugimi udeleženci postopka pisno ali po elektronski pošti brez varnega e-podpisa na naslov, ki ga študentom zagotovi univerza, ali prek informacijskega sistema za študente. Šteje se, da je dokument naslovniku vročen drugi delovni dan po dnevu odpreme na pošto ali odpreme po e-pošti ali zaznambi v študentskem informacijskem sistemu.«

in 102. člen

»Študenta se s sklepom seznani po pošti, po elektronski pošti ali prek zaznambe v študentskem informacijskem sistemu. Šteje se, da se je študent s sklepom seznanil prvi delovni dan po dnevu odpreme po pošti, e-pošti ali zaznambi v študentskem informacijskem sistemu. Datum odpreme in vročitve se zaznamuje z uradnim zaznamkom v dokumentih zadeve oziroma v informacijskem sistemu.«

ZUP kot splošno pravilo predvideva vročanje s priporočeno pošiljko, za dokumente, od prejema katerih teče določen rok, pa osebno vročanje. Uporaba teh določb za potrebe postopka uveljavljanja pravic študentov verjetno ni ne smiselna ne izvedljiva. Kljub temu pa je za dokumente, od prejema katerih teče neki rok, potrebno določiti takšna pravila, zlasti časovnico vročanja, ki realistično zagotavljajo, da bo študent pravočasno prejel dokument, saj bo le tako lahko učinkovito varoval svoje pravice. Določilo iz 3. odstavka 102. člena, da se sklep, od katerega teče že tako kratek rok za zahtevo za izdajo pisnega sklepa, šteje za vročenega že prvi delovni dan po oddaji, je v popolnem nasprotju z logiko vročanja v upravnem, pa tudi drugih postopkih. Glede na to, da mora študent v treh delovnih dneh po prejemu sklepa zahtevati izdelavo pisne obrazložitve sklepa, na podlagi katere zoper sklep lahko poda ugovor, lahko ob takšnih pravilih vročanja že najmanjša zamuda pri seznaitvi s sklepom študentu dejansko onemogoči vložitev ugovora zoper sklep in s tem uveljavitev pravice do pravnega sredstva v postopku. To velja še toliko bolj, če gre dejansko za navadno in ne priporočeno pošiljko, česar pa določba o »odpremi po pošti« ne določa jasno. Še bolj problematično je določilo, da se kot datum odpreme sklepa lahko šteje tudi datum zaznambe v študentskem informacijskem sistemu, ki je tehnično organiziran tako, da ni zagotovila, da študent obvestilo lahko opazi pravočasno.

99. člen

»V primeru vložitve nepopolne ali drugače pomanjkljive vloge se študenta ne poziva k njeni dopolnitvi.

Če študent vloge ni vložil na predpisanem obrazcu oziroma vloga ne vsebuje vseh predpisanih sestavin in je zaradi njenih pomanjkljivosti ni mogoče obravnavati, se vloga zavrže.«

Kakšna je argumentacija takšne zaostritve režima in odstopanja od ZUP? Če študent ob vlogi napačno izpolni obrazec, ali pozabi priložiti določeno dokazilo, ali pomotoma priloži napačno dokazilo, ga po predlaganem 99. členu organ ne bo pozval k dopolnitvi, (kot to zahtevata 1. odstavek 67. člena ZUP in veljavni poslovnik komisije za pritožbe študentov), temveč bo njegova vloga zavržena. Medtem bo zaradi zelo kratkih rokov lahko rok za oddajo vloge že pretekel, zato nove vloge ne bo mogel več vložiti in bo ostal brez pravice.

101.–111. člen

Zakaj je potrebna taka zaostritev in birokratizacija postopka? Ali to sploh sodi v Statut? Ali ne bi to sodilo v kakšen pravilnik? Zato pa je nujno, da Statut predpiše takšno rabo ZUP v pravilniku, da ta zagotovi učinkovito varstvo pravic študentov.

102. člen

»O vlogi študenta pristojni organ odloči s sklepom, ki mora biti določen in mora obsegati ime in priimek študenta, opredelitev pravice in študijski program. V sklepu se določi tudi obdobje veljavnosti pravice študenta, ki traja najprej od izdaje odločbe in najdlje do zaključka študijskega programa. Če se študentu prizna pravica za celo študijsko leto, se s sklepom veljavnost pravice študenta določi z začetkom študijskega leta, čeprav je izdan kasneje.«

in 103. člen

»Študent lahko v treh dneh po seznaitvi s sklepom iz prejšnjega člena zahteva njegovo izdelavo v pisni obliki.«

in 104. člen

»Če študent ne zahteva izdelave pisnega sklepa oziroma tega ne zahteva v predpisanem roku, se šteje, da se je pravnim sredstvom odpovedal.«

Med obvezne sestavine sklepa iz 1. odstavka 102. člena je treba dodati tudi pravni pouk, torej obvestilo, da ima študent možnost zahtevati obrazložen sklep v pisni obliki, kar je obvezna sestavina upravne odločbe po ZUP. Brez seznaitve s to pravico v samem sklepu večina študentov ne bi vedela zanjo. S tem bi jim bila kratena pravica do učinkovitega varstva pravic, natančneje do pravnega sredstva, saj je ugovor mogoče vložiti le na podlagi omenjenega pisnega sklepa oz. se nevložitev zahteve za izdelavo pisnega sklepa po 104/3 šteje za odpoved pravici do pritožbe. Tudi v odločbi o ugovoru, za katero se uporabljajo smiselno enaka pravila kot za odločanje na 1. stopnji, je treba dodati pravni pouk o možnosti sprožitve upravnega spora, ki ga v tem primerih izrecno dovoljuje 71. člen ZViS.

104. člen

»Če je pristojni organ prekoračil predpisani rok, se šteje, da je bila v zadevi izdana negativna odločitev, zoper katero lahko študent vložijo pravno sredstvo skladno z zakonom in tem statutom.«

Predlagani postopek je nesprejemljiv, saj v imenu čim hitrejšega postopka prelaga na študenta morebitne negativne posledice slabega dela organa. Po ZUP so roki za odločanje organov zgolj instrukcijski, stranki pa je dana možnost, da po preteku roka vloži pritožbo, kakor da je bila njena vloga zavržena. Gre torej za ureditev, ki študentu daje možnost, da zavaruje svoje pravice z ukrepanjem v primeru neodzivnosti organa, toda to ne pomeni, da je študent tudi dolžan ukrepati v takem primeru, sicer bi ga doletela izguba pravice. Predlagani 2. odstavek 104. člena pa določilo ZUP, katerega smisel je varstvo pravic posameznika pred upravnim organom, obrne tako, da učinkuje kot legalizacija neopravljanja dela organa in da posameznika bremeni z obveznostjo, naj bo pozoren na iztek 30-dnevnega roka in naj v samo 3 delovnih dneh po njegovem izteku vloži zahtevo po obrazložitvi, sicer se bo štelo, da se je pritožbi odpovedal.

105. člen

»Študent lahko pisni sklep, s katerim je bila njegova vloga zavržena ali zavržena, izpodbija z ugovorom, ki ga vloži najkasneje v treh delovnih dneh od vročitve pisnega sklepa, pri organu, ki je odločbo izdal.«

Predlagani rok je prekratek, tudi če bi odmislili možne težave pri seznanitvi s sklepom zaradi neprimernih določil o vročanju. Študentu je potrebno dati več časa, da razmisli o ugovoru, izpolni potrebne obrazce, zbere morebitna potrebna dokazila in dokumente ter formulira pritožbene razloge. Predlagamo ohranitev sedanje ureditve, torej 8-dnevnega roka.

106. člen

»Pravočasno vložen ugovor zadrži izvršitev sklepa. O ugovoru odloči organ, ki je izdal sklep, ki se z ugovorom izpodbija.«

Nesprejemljivo je, da o ugovoru odloča isti organ, ki je izdal sklep, zoper katerega je bil ugovor vložen. To nasprotuje samemu bistvu pravnega sredstva, katerega namen je, da odločitev prvostopenjskega organa preizkusi še drug, neodvisen in, če je le možno, hierarhično nadrejen organ.

107. člen

»Če organ ugovor zavrne, se lahko v svoji odločitvi sklicuje na razloge iz izpodbijanega sklepa ali pa navede nove oziroma dodatne razloge, na podlagi katerih meni, da je bil izpodbijani sklep pravilen in skladen s predpisi.«

Razlogi, ki jih organ navaja v odločbi o ugovoru, so po logiki stvari odvisni od študentovih navedb v ugovoru. Ko organ odloča o ugovoru, mora odgovoriti na vse navedbe oz. razloge, ki jih v ugovoru navaja študent. Predlagamo, da se to izrecno zapiše v 107. člen. Izhajajoč iz ravnokar navedene logike je določba, da se lahko organ sklicuje na razloge iz izpodbijanega sklepa, nepotrebna. Seveda je samoumevno, da se organ lahko sklicuje na obrazložitev izpodbijanega sklepa, v kolikor so bili tam že podani odgovori na študentove navedbe iz ugovora. Treba pa je preprečiti možnosti upravne samovolje, v kateri bi organi na ugovore odgovarjali mehanično s prepisovanjem razlogov iz izpodbijanega sklepa ali z izjavo, da vztrajajo pri razlogih iz prvega sklepa, in to ne glede na študentove navedbe v ugovoru. Predlagani 107. člen dopušča tudi to, da organ pritrdi študentovim razlogom v pritožbi in hkrati

navede neki novi razlog za zavrnitev vloge, ki ga prej ni navedel. Študent bi bil tako dejansko prikrajšan za učinkovito pravno varstvo.

115. člen

»Če se na posamezen predmet študija vpiše do deset študentov, se lahko študij pri tem predmetu izvaja v obliki individualnih konzultacij.«

Kakšna je strokovna argumentacija za sto odstotni dvig praga števila študentov v primerjavi z veljavno ureditvijo? Ali obstaja analiza učinkov, ki bi jih to povzročilo na študijskih programih oz. predmetih z nizkim številom vpisanih študentov? Ocenjujemo, da predlagatelj predlaga dvig praga števila študentov zaradi zaostrenih razmer financiranja visokega šolstva in ne zaradi večanja kakovosti študijskega procesa. Ukrep bi spodbudil fakultete h krčenju izbirnosti znotraj posameznih študijskih smeri in programov in k združevanju študijskih smeri in programov, da bi tako nastale večje skupine študentov. Ukrep bi prizadel predvsem manjše, specifične programe in ogrozil obstoj in razvoj nekaterih disciplin. Ukrep bi prizadel številne magistrske študijske programe. Ti bi s tem postali le podaljšek splošnega izobraževanja na prvi stopnji namesto, da bi nudili specializacijo. Študij s pomočjo konzultacij se po kakovosti ne more primerjati z izvedenimi predavanji in vajami. Zato zahtevamo ohranitev sedanjega praga (5 vpisanih študentov), pod katerim je dovoljena izvedba predmeta v obliki individualnih konzultacij.

116.–134. člen

Členi o izpitnih rokih so preveč podrobno opredeljeni. Vse podrobnosti ne sodijo v Statut, ampak v Pravilnik o izpitnem redu bodisi univerze bodisi članice. Je pa treba v statutu opredeliti in tako zavarovati glavne usmeritve, ki zagotavljajo kakovost in pravice študentov.

132. člen

»Ocenjuje se posamezen predmet. Pri posameznem predmetu prejme študent na koncu ocenjevalnega obdobja eno oceno. Za ocenjevanje se uporablja lestvica ocen:

Ocena	ocena ECTS	Opis
10	A	izjemno znanje brez ali z zanemarljivimi napakami
9	B	nadpovprečno znanje z manjšimi napakami
8	C	solidni rezultati
7	D	pomanjkljivo znanje z očitnimi napakami
6	E	znanje ustreza le minimalnim kriterijem
5	F	znanje ne ustreza minimalnim kriterijem

Študent na prvi ali drugi stopnji opravi izpit, če dobi oceno od 6 do 10, in na tretji stopnji, če dobi oceno od 8 do 10.«

Kakšni so strokovni argumenti za odpravo ocen 1–4? Didaktični razlogi tega ne potrjujejo.

ECTS lestvica ocen naj bo opredeljena kot informativna in naj se jo zapisuje v prilogo k diplomi. Iz predlagane tabele se zdi, da 132. člen uvaža dvojne ocenjevalne lestvice in dvojne ocene.

134. člen

»Študent, ki izpita ni opravil, lahko izpit ponavlja dvakrat, na študiju tretje stopnje pa enkrat. Pristojni organ članice lahko študentu na njegovo obrazloženo prošnjo izjemoma dovoli četrto, na doktorskem študiju pa tretje opravljanje izpita.

Tretjič in četrtič, na študiju tretje stopnje pa drugič in tretjič, se izpit opravlja pred komisijo, ki jo sestavljata najmanj dva člana. Na prošnjo študenta lahko dekan odobri tudi prvo in drugo opravljanje izpita pred komisijo.«

Člen zmanjšuje število dovoljenih opravljanj izpita in število brezplačnih opravljanj izpita. Predlagatelj morda predlaga ta ukrep zato, da bi se UL povzpela na univerzitetnih lestvicah, kjer je število dovoljenih opravljanj izpita eden od parametrov. Ker se vodstvo zaveda, da je resen dvig kakovosti težje izvesti, morda hoče dvigniti UL na lestvicah z *ad hoc* ukrepi, da bi lahko ob koncu mandata prikazalo dobre rezultate. Toda vpliv tega ukrepa na kakovost znanja bi bil kontraproduktiven. Načrtovano povečanje prepustnosti in števila diplomantov, zapisano v Strategiji UL od leta 2012 do 2020 in Programu dela za leto 2015, lahko ob krčenju števila dovoljenih opravljanj izpita dosežemo samo s padcem zahtevnosti izpitov. Še posebej v kontekstu teženj po združevanju in povečevanju skupin študentov in vse večjem obremenjevanju pedagogov. Zavedati se moramo tudi tega, da je uspešnost opravljanja izpitnih obveznosti pogosto odraz kakovosti študijskega procesa.

Manjšanje števila dovoljenih opravljanj izpita bi poleg padca izpitnih kriterijev povzročilo ogromen psihološki pritisk in stres za študente. Na nekaterih tujih univerzah, na katerih so uvedli tak ukrep in po katerih se najbrž zgleduje predlagani 134. člen, so zabeležili porast psiholoških težav, tesnobe, depresije in tudi števila samomorov med študenti.

Predlagani člen je nesprejemljiv tudi glede na ekonomski položaj študentov. Po novem bi lahko izpit brezplačno opravljali le dvakrat! Stroški komisijskega izpita se trenutno gibljejo okrog 180 € in so z vsakim študijskim letom višji. Zmanjšanje števila brezplačnih opravljanj izpitov je v času poslabševanja socialnih razmer med študenti popolnoma neprimerna. Sprememba bi prizadela zlasti tiste študente, ki so materialno ogroženi in morajo ob študiju delati. Najšibkejšim bi onemogočila študiranje, ker si ne bi mogli privoščiti opravljanja izpita.

Za spremembo števila opravljanj izpitov ne vidimo utemeljenih razlogov, zato jo v celoti zavračamo. Univerza naj se po lestvicah vzpne tako, da svojim pedagogom in raziskovalcem priskrbi ustrezna sredstva in pogoje za kakovostno delo.

135. člen

»Članice priznavajo obveznosti iz programa študija, ki so bile opravljene v predhodnem izobraževanju doma in v tujini. Članice priznavajo tudi znanje, pridobljeno v neformalnem izobraževanju, obštudijske dejavnosti, praktično usposabljanje opravljeno doma in v tujini.«

Na začetku drugega stavka je treba dodati besedo »lahko«, sicer dobijo študentje pravico do uveljavljanja vseh mogočih prostočasnih dejavnosti.

137. člen

»Študent mora pred opravljanjem izpitov višjega letnika, v katerega mu je bil odobren vpis, opraviti manjkajoče izpite predhodnega letnika.«

Določitev, da mora študent pred opravljanjem izpitov višjega letnika, v katerega mu je bil (izjemoma) odobren vpis, opraviti manjkajoče izpite predhodnega letnika, je problematična, zlasti v luči zaostrenih organizacijskih razmer in danega števila izpitnih rokov. Za takšno določbo ni utemeljenih razlogov, saj mora študent za vpis v naslednji višji letnik praviloma opraviti vse izpite. Njegova odgovornost je, da izpite uspešno opravi, taki ukrepi pa mu le zmanjšujejo možnosti, da si izpitne obremenitve prerazporedi tako, kot mu najbolj ustreza. Posledica ukrepa bi bila (tudi ob upoštevanju časa, ki poteče, preden študent izve za oceno izpita) ta, da bi večina izjemoma vpisanih študentov imela en semester časa ali eno izpitno obdobje manj za opravljanje izpitov višjega letnika in bi ji z manjšo verjetnostjo uspelo do konca leta opraviti vse izpite. Zahtevamo, da se ta ukrep umakne.

137. člen

»Študent se lahko izjemoma vpiše v višji letnik, če je opravil najmanj 40 KT obveznosti letnika, v katerega je vpisan, kadar ima za to opravičene razloge, kot npr.: materinstvo, daljša bolezen, izjemne družinske in socialne okoliščine, priznan status osebe s posebnimi potrebami, aktivno sodelovanje na vrhunskih strokovnih, kulturnih in športnih prireditvah.«

in 138. člen

»Študentke matere, ki v času študija rodijo, imajo pravico do podaljšanja študentskega statusa za eno leto za vsakega živo rojenega otroka.«

in 153. člen

»Študent, ki doktorske disertacije ne more predložiti v roku iz prvega odstavka tega člena, lahko zaprosi za podaljšanje teme. O tem odloči senat univerze/članice, ki veljavnost teme doktorske disertacije lahko podaljša za največ eno študijsko leto, v primeru materinstva pa dodatno še za čas trajanja porodniškega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka.«

Predlagamo, da se posebne pravice iz materinstva razširi tudi na očetovstvo, sicer so študentje, ki postanejo očetje, diskriminirani. Ni primerno predpostavljati, da sta nega in varstvo otrok le skrb žensk.

138. člen

»V primerih, ko zakon tako določa, se študentu, ki ni opravil obveznosti za vpis v višji letnik, iz upravičenih razlogov status študenta lahko tudi podaljša za eno študijsko leto, vendar največ enkrat v času študija, če so izpolnjeni pogoji, ki jih določata zakon in ta statut. Pravica se začne koristiti v naslednjem študijskem letu po upravičenem razlogu.

O podalšanju statusa iz upravičenih razlogov, kot so npr.: daljša bolezen, izjemne družinske in socialne okoliščine, status študenta s posebnimi potrebami odloča komisija za študijske zadeve članice ali drug organ, določen s pravili članice.«

Iz formulacije člena ni jasno, ali ta določba ob upravičenih okoliščinah omogoča še eno dodatno leto ob dodatnem letu, ki je po ZViS že pravica vsakega študenta, ali pomeni, da dodatno leto iz pravice postane izjema. Spreminjanje dodatnega leta iz pravice v izjemo bi bilo nedopustno.

Črtana je tudi določitev, da se študentu lahko podaljša status zaradi aktivnosti v univerzitetnih oz. fakultetnih organih. To pravico je treba ohraniti, saj je eden od pogojev za kakovostno delovanje študentskih organov kot tudi za študentsko organiziranje.

146. člen

»Kadar je v študijskem programu za prvo ali drugo stopnjo za zaključek študija predvidena zaključna naloga, članica na začetku študijskega leta razpiše okvirne teme zaključnih nalog.«

Člen naj bo formuliran tako, da poleg razpisanih okvirnih tem dopušča možnost, da študent predlaga svojo temo in jo uskladi z izbranim mentorjem. Individualne raziskovalne pobude je treba izrazito spodbujati, ne pa jih ovirati.

147. člen

»Mentor je lahko tudi oseba z ustrezno habilitacijo druge ustanove, če sodeluje v študijskem programu, ki ga izvaja ali soizvaja univerza, oziroma je zaposlena na ustanovi, s katero ima univerza sklenjen ustrezen sporazum oz. pogodbo o sodelovanju. Ustreznost habilitacije presoja senat članice ob odobritvi mentorja.

Mentor pri zaključnem delu na študijskem programu tretje stopnje mora poleg osnovnih kriterijev izpolnjevati tudi minimalni pogoj izkazovanja raziskovalne aktivnosti v bibliografiji za zadnjih pet let. Pogoje določi senat na predlog Komisije za doktorski študij. Praviloma mora biti imenovan ob začetku študija. Visokošolski učitelj oziroma znanstveni delavec je lahko mentor največ 15 študentom 1. stopenjskih študijskih programov, največ 8 študentom 2. stopenjskih študijskih programov in največ 5 študentom na študijskem programu tretje stopnje, ki redno napredujejo.«

Ali 2. odstavek dovoljuje, da mentorju ni treba sodelovati v študijskem programu fakultete, na kateri kandidat pripravi in zagovarja zaključno delo? Kot pogoj navaja sodelovanje v (kateremkoli) študijskem programu univerze.

Kateri senat določi pogoje? Senat članice ali Senat UL?

V zadnjem zgoraj navedenem stavku ni določeno časovno obdobje, v katerem to velja. Gre za sočasnost, ali za posamezno študijsko leto, ali morda za celotno mentorjevo kariero?

150. člen

»Najmanj en član komisije za spremljanje doktorskega študenta mora biti zunanji.«

Status zunanosti je treba natančneje opredeliti. Ali pomeni zaposlenost zunaj oddelka ali zunaj članice ali morda celo zunaj UL? Je merodajna zaposlenost ali siceršnje sodelovanje (npr. pogodbeno) pri izvajanju visokošolske javne službe na enoti, kjer študira doktorski študent?

151. člen

»Tema doktorske disertacije mora biti senatu univerze predložena v soglasje najkasneje štiri mesece pred iztekom roka za predložitev potrjene teme doktorske disertacije v skladu s študijskim programom. Senat univerze mora o predlogu teme doktorske disertacije odločiti najkasneje v treh mesecih. Pred obravnavo na senatu univerze obravnava gradivo

komisija za doktorski študij senata univerze, ki jo lahko senat univerze tudi pooblasti za izdajo soglasij. Odločitev senata je dokončna.«

Zakaj si Senat UL pridržuje pristojnost za odobritev predlogov tem doktorskih disertacij, za katere je kompetentna predvsem posamezna stroka, medtem ko je za nadaljnje postopke pri disertaciji pristojen senat članice?

157. člen

»Doktorska šola ima naloge, da: (...)

- oblikuje programe na način, ki bo omogočil doseči kritično maso študentov in profesorjev ter zagotoviti ponudbo generičnih znanj in spretnosti v dr študijskih programih«

Alinea je ciljno in operativno nejasna in vprašljiva. Kakšne pristojnosti ima doktorska šola v odnosu do članic, ki so nosilke študijskih programov? Kaj je kriterij in kaj cilj »doseganja kritične mase študentov in profesorjev«? Ali je res smisel doktorskih študijskih programov »zagotavljanje ponudbe generičnih znanj in spretnosti«? Ali ni njihov cilj izdelava doktorskih disertacij kot izvirnih znanstvenih del, ki so rezultat poglobljenega raziskovanja, kar precej presega »generična znanja in spretnosti«. Predlagatelj naj pojasni, kaj je mislil s temi določili. Predlagamo mu ponovni premislek poslanstva in pristojnosti doktorske šole.

169. člen

»Pri izvajanju izobraževalnega, znanstveno-raziskovalnega in umetniškega dela sodelujejo tudi visokošolski sodelavci.

Raziskovalni sodelavec je asistent - raziskovalec.«

Člen (za razliko od veljavnega Statuta) ne definira, kateri vse so »visokošolski sodelavci«. Uporablja kategorijo »raziskovalni sodelavec«, pri čemer kategorije nazivov meša s kategorijami zaposlitve. Ker kategorija raziskovalnih sodelavcev ni navedena med tistimi, ki sodelujejo v organih, npr. kot člani Akademskega zbora, ni jasno, ali ima osnutek Statuta v mislih poseben status z manjšim obsegom upravljalških pravic, ali pa gre za nedoslednost besedila.

Členi 170 do 175 in 178 do 183 nesorazmerno povečujejo pristojnosti habilitacijske komisije v razmerju do senata članice in do Senata UL in v primerjavi z dosedanja ureditvijo.

170. člen

»Izvolitev v naziv je izraz avtonomne akademske presoje kandidatovega dela, strokovnih ali umetniških in pedagoških usposobljenosti. Izpolnjevanje pogojev za izvolitev v naziv je le pogoj za obravnavo vloge za izvolitev in ne ustvarja pravice do izvolitve.«

in 175. člen

»Izpolnjevanje pogojev za izvolitev po merilih je le pogoj za obravnavo prošnje za izvolitev in ne ustvarja nobene pravice do izvolitve.«

Kakšna je argumentacija zapisane formulacije, za čigavo »avtonomno« in »akademsko« presojo gre? Za presojo habilitacijske komisije ali upoštevanje presoje poročevalcev? Kaj vsebuje pravica do izvolitve? Problematično je, da nadaljnji členi ne določajo kriterijev za

izvolitev oz. kriterijev »akademske presoje«. (192. člen sicer navaja nekakšna »etična načela«, ki pa so tako ohlapna, da jih je mogoče uporabiti za pokritje marsikaterih ravnanj. Katera so npr. »načela humanizma«?) Pri tem je sestava HK UL v smislu raznovrstnosti in zastopstva disciplin ožja od sestave senata UL oz. članice, zato je podeljevanje diskrecijske pravice takemu organu povzroča tveganje arbitrarnega odločanja. Predlagana nova ureditev bi lahko dala pravno pokritje za morebitno kapricioznost članov habilitacijske komisije, saj niti za senat ni predvidena možnost dvoma ali celo razveljavitve odločitve habilitacijske komisije. Navedeni določili sta namreč še posebej nesprejemljivi zato, ker členi 178 in 180 do 183 postavljajo Habilitacijsko komisijo UL, ki je ključna pri večini volitev v naziv, celo zunaj nadzora Senata UL kot najvišjega strokovnega organa univerze, njene odločitve pa so dokončne. Predlagana nova ureditev postopkov volitev v naziv izpostavlja prosilce možni samovolji enega samega univerzitetnega organa in močno omejuje njihovo pravico do pravnega varstva v pritožbenih postopkih. To je nesprejemljivo.

171. člen

»Visokošolski učitelji so lahko izvoljeni v nazive :

- docent, izredni profesor, redni profesor
- predavatelj, višji predavatelj.«

Neustrezna formulacija. Kandidat za prvo izvolitev v učiteljski naziv še ni visokošolski učitelj. Naziv lektorja je v veljavnem Statutu in v veljavnem Zakonu o visokem šolstvu naveden med učiteljskimi nazivi, v predlaganem Statutu pa ga ni. Predlagamo ohranitev obstoječe ureditve. V 171. členu niso opredeljeni možni nazivi visokošolskih sodelavcev, prav tako niso nikjer opredeljena habilitacijska obdobja.

174. člen

»V primeru prve izvolitve v naziv članica posreduje celotno gradivo habilitacijski komisiji, skupaj z ocenami poročevalcev, mnenjem študentskega sveta in rezultati študentske ankete o pedagoškem delu kandidata.

Habilitacijska komisija odloči o izdaji soglasja k izvolitvi v naziv v roku dveh mesecev.

Pri prvi ponovni izvolitvi v isti naziv odloča neposredno senat članice na osnovi gradiva iz prvega odstavka tega člena, pri vsaki nadaljnji ponovni izvolitvi v naziv pa postopek teče v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena.«

Kakšni so argumenti za spremembo dosedanjega postopka, ko sta vse ponovne izvolitve v naziv vodila habilitacijska komisija članice in njen senat? Zavračamo podmeno, da je doseganje pogojev za večkratno izvolitev v isti naziv indikator slabšega znanstveno raziskovalnega dela. Predlog jemlje senatu članice pristojnost samostojnega odločanja o drugi in nadaljnjih ponovnih izvolitvah v isti naziv, saj za te potrebuje soglasje Habilitacijske komisije UL. V vseh habilitacijskih postopkih razen pri prvih ponovnih izvolitvah v naziv Senat članice postaja zgolj formalni organ potrjevanja odločitev univerzitetnih organov. Prim. tudi našo argumentacijo, povezano z 49. in 69. členom ter členi 178 in 180 do 183.

175. člen

»Če habilitacijska komisija ni dala soglasja ali kandidat ne izpolnjuje kakšnega drugega pogoja, senat članice v roku enega meseca zavrne vlogo kandidata za izvolitev v naziv.«

in 178. člen

»Kandidat lahko v 15 dneh od dneva, ko mu je bila vročena odločba, s katero je bila njegova vloga za izvolitev v naziv zavrnjena, vloži pritožbo na habilitacijsko komisijo univerze.

Pritožba ni dovoljena, če je o izvolitvi odločal senat univerze ter v primeru, če je bila zavrnjena njegova izvolitev v naziv na podlagi zavrnitve soglasja k izvolitvi s strani habilitacijske komisije iz drugega odstavka 175. člena.«

in 180. člen

»Habilitacijska komisija na prvi seji po prejemu pritožbe določi izmed svojih članov poročevalca. Poročevalec mora v roku 30 dni izdelati poročilo ter predlog odločitve in ga predložiti habilitacijski komisiji. Poročilo ter predlog odločitve sta zaupne narave in sta dostopna samo članom habilitacijske komisije.

Pritožnik se ima pravico seznaniti z vsem gradivom, ki je podlaga za odločitev habilitacijske komisije, razen s poročilom in predlogom odločitve. Pritožnik lahko podaja svoje predloge in dokaze ter stališča o dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za odločitev najkasneje do enega dne pred sejo habilitacijske komisije, na kateri se odloča o njegovi pritožbi. Nova dejstva in dokazi se lahko upoštevajo le v primeru, če jih pritožnik brez svoje krivde ni mogel navesti v postopku odločanja na prvi stopnji.«

in 181. člen

»Habilitacijska komisija odloča o pritožbi na prvi seji po prejemu poročila poročevalca.

Habilitacijska komisija odloči na podlagi predloga poročevalca ter pisnega gradiva, s katerim se je imel pritožnik možnost seznaniti skladno s 180. členom. Habilitacijska komisija ni dolžna omogočiti pritožniku, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za odločitev, če tega pritožnik ni storil do dneva seje komisije.«

in 182. člen

»O pritožbi odloči habilitacijska komisija na nejavnem delu seje, na kateri opravi posvetovanje in glasovanje.«

ter 183. člen

»Odločitev habilitacijske komisije je dokončna.

Zoper odločitve v postopkih izvolitve v naziv ni izrednih pravnih sredstev.«

Senatu kot najvišjemu strokovnemu organu univerze je odvzeta vloga nepristranske pritožbene instance v primeru morebitnih nepravilnosti. To je nesprejemljivo z vidika varstva pravic prosilcev za izvolitev v naziv. Predlog Statuta določa, da v primerih, ko je za izvolitev v naziv pristojen Senat UL ali ko je Habilitacijska komisija UL zavrnila soglasje k izvolitvi (teh primerov pa naj bi bilo po novem več kot doslej), zavrjnjeni prosilec sploh nima možnosti pritožbe, medtem ko se po veljavnem statutu zavrjnjeni prosilec lahko v vseh primerih pritoži na Senat UL. Nadalje, odločitev Habilitacijske komisije UL v pritožbenem postopku naj bi bila po predlogu 183. člena dokončna in brez možnosti izrednih pravnih sredstev, in to celo kljub 59. členu veljavnega Zakona o visokem šolstvu (»Zoper odločbo, izdano v postopku za izvolitev v naziv oziroma v postopku za odvzem naziva, se lahko sproži upravni spor«). Jemanje možnosti

pritožbe je v nasprotju z načelom varstva posameznikovih pravic, kot jih urejajo ZUP in drugi predpisi.

Taka ureditev pritožbenega postopka je še posebej nesprejemljiva v kontekstu predlogov že komentiranih 170. in 175. člena ter 174. in 186. člena. 174. člen (pa tudi 49. in 69. člen) širijo odločilno vlogo Habilitacijske komisije UL na prvi stopnji postopka z dosedanjih prvih izvolitev v naziv na tudi drugo in nadaljnje ponovne volitve v naziv. Tako bo Habilitacijska komisija UL organ, ki v večini habilitacijskih postopkov sprejema ključne odločitve tako na prvi stopnji, kot tudi na drugi, pritožbeni stopnji postopka. 186. člen pa delodajalca odvezuje obveznosti, da zaposlenemu, ki je ostal brez naziva, potrebnega za delovno mesto, ki ga trenutno zaseda, skuša najti drugo delovno mesto, preden začne s postopkom prenehanja pogodbe o zaposlitvi. Ob tem pa v predlogu Statuta ni varovalke, da se v primeru kandidata, ki ni bil izvoljen v zaprošeni naziv, postopek avtomatično nadaljuje v odločanje o izvolitvi v naziv, za eno stopnjo nižjo od zaprošene. Vse to skupaj pomeni, da bodo lahko pedagoški in znanstveni delavci na univerzi izpostavljeni samovoljnim odločitvam enega samega organa brez oz. z neustrezno urejeno možnostjo pritožbe oz. drugih oblik pravnega varstva, negativna odločitev tega organa pa bo imela za posledico gotovo odpoved delovnega razmerja. Zaradi tega pozivamo predlagatelja, naj temeljito preuredi predlog členov, ki urejajo habilitacijske in z njimi povezane pritožbene postopke, tako da bo odpravil probleme, na katere opozarjamo.

Zagotovi naj se, da iz novega Statuta ne bo črtan dosedanji 212. člen: »V dobo izvolitve v naziv se ne štejejo čas porodniškega, očetovskega ali starševskega dopusta in bolniška odsotnost daljša od enega leta.« To črtanje bi postavilo mlade starše, še zlasti ženske, in dolgotrajno bolne v precej slabši položaj.

186. člen

»Šteje se, da nima zmožnosti za opravljanje dela delavec, ki ni obnovil naziva, ki je pogoj za zasedbo delovnega mesta, na katerega je razporejen, oziroma mu je bil naziv odvzet. Univerza začne s postopkom prenehanja pogodbe o zaposlitvi.«

Predlog izjemno zaostrijo primerljivo določbo dosedanjega 227. člena, ki se glasi: »Pristojni organ je delavcu iz prejšnjega odstavka dolžan ponuditi pogodbo o zaposlitvi za drugo delovno mesto, za katero izpolnjuje pogoje, oziroma, če takega mesta ni, začeti postopek za prenehanje pogodbe o zaposlitvi.« Nova določba vodi neposredno v odpoved delovnega razmerja, in to ob tem, da je možnost pritožbe na negativno odločitev o nazivu urejena neustrezno. Takšna ureditev bo močno povečala negotovost zaposlenih in pritiske na delovnem mestu, zato je nesprejemljiva.

189. člen

»Visokošolski učitelj ima vsakih šest let zaposlitve na delovnem mestu visokošolskega učitelja pravico do odsotnosti največ dvanajstih mesecev za poglobljeno izpopolnjevanje.

V času koriščenja sobotnega leta visokošolskega učitelja mora dekan zagotoviti nemoten potek pedagoškega dela.

Sredstva za izvedbo sobotnega leta se zagotovijo s finančnim načrtom članice.«

Če zapisano pomeni, da članica plača nekoga drugega za izvedbo pedagoških obveznosti v času sobotnega leta in da obenem odsotnemu delavcu pripada redna plača, naj predlagatelj to izrecno zapiše v Statut. Če pa gre za dosedanja prakso, pri kateri ne gre za pravo sobotno leto, temveč le za reorganizacijo izvedbe kontaktnih ur, tako da so te zgoščene v enem semestru in je učitelj takrat dvojno obremenjen, potem 3. odstavek to le zamegljuje. Predlagamo natančnejšo formulacijo, ki bo visokošolskim učiteljem jasneje zagotavljala uresničevanje njihovih pravic.

214. člen

»Predlog za spremembo statuta lahko poda rektor, najmanj 10 članov senata univerze ali senat članice univerze.«

Predlagamo, naj ima tudi Študentski svet možnost podati predlog za spremembo statuta.

V osnutku Statuta manjkajo določila iz veljavnega Statuta (členi 200–204), ki pooblaščajo rektorje za izdajanje dovoljenj ali vsaj za evidentiranje raziskovalnega, svetovalnega in umetniškega dela zaposlenih zunaj univerze. Prav tako manjkajo določbe o urejanju obveznosti in pravic v zvezi z intelektualno lastnino, s čimer se lahko odpira prostor za nenadzorovano odtujevanje in zasebno trženje znanj in del s tržnim potencialom.

V osnutku Statuta manjka določilo iz veljavnega Statuta (245. člen), da merila za samoocenjevanje sprejme rektor s soglasjem senata.

V Ljubljani, 29. 1. 2015

Visokošolski sindikat Slovenije – Sindikat Univerze v Ljubljani,
zanj doc. dr. Gorazd Kovačič, predsednik

in Študentska Iskra,
zanjo Blaž Plaznik Šporin, predsednik